

แผนธุรกิจ
กลุ่มผู้ปลูกข้าวปลอดสารพิษ
ตำบลบางไทรน้อย อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล
เป็นเกษตรอุตสาหกรรม

จัดทำโดย สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

บทที่ ๑

บทนำ

ข้าวเป็นพืชอาหารหลักของโลก ประชากรมากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรโลกบริโภคข้าวเป็นอาหารหลักแต่ละปีทั่วโลกต้องการข้าวอย่างน้อย ๖๑๗ ล้านตัน ข้าวดังกล่าวได้จากพื้นที่ปลูกข้าวซึ่งกระจายอยู่ในทุกปี (ยกเว้นแอนตาร์กติกา) คิดเป็นพื้นที่ประมาณ ๙๕๘ ล้านไร่ โดยที่ประมาณ ร้อยละ ๙๐ มีการผลิตและบริโภคอยู่ในทวีปเอเชีย

ประเทศไทยรู้จักการปลูกข้าวและบริโภคข้าวเป็นพืชอาหารหลักมาไม่ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ ปีมาแล้ว การที่ข้าวเป็นพืชอาหารหลักของคนไทยมาเป็นระยะเวลายาวนานนี้ ได้ก่อให้เกิดประเพณีและวัฒนธรรมเกี่ยวกับข้าวที่หลากหลาย จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมและวิถีชีวิตในการดำรงชีพของคนไทยต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ในแต่ละปีประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกข้าวประมาณ ๕๘ ล้านไร่ ผลผลิตรวมทั่วประเทศ ประมาณ ๓๐ ล้านตัน ข้าวเปลือก โดยมีส่วนใช้บริโภคภายในประเทศ ๒๑ ล้านตัน และส่งออกประมาณ ๙ ล้านตัน นับว่าเป็นประเทศที่ส่งออกข้าวเป็นอันดับหนึ่งของโลกปัจจุบัน ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่ส่งออกข้าวที่สำคัญประเทศหนึ่งของโลก ข้าวไทยมีคุณภาพดี เป็นที่ต้องการของตลาดผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ โดยมีเอกลักษณ์ คือ เมล็ดยาว เนื้อขาวใส ไม่เป็นท้องไข เปลือกบาง ปลอดภัย บาง เนื้อข้าวมีมัน เมล็ดงามได้ส่วนไม่บิดเบี้ยว และคุณภาพการสีดี

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปัจจุบันวิถีชีวิตการทำงานของคนไทยได้เปลี่ยนแปลงไป มาตรการปลูกข้าวพันธุ์ผสมที่ให้ผลผลิตสูงและปลูกได้ตลอดปี การปรับเปลี่ยนพื้นที่เป็นเขตชลประทานเพื่อเพิ่มผลผลิต หรือ

ใช้ประโยชน์ด้านอื่น รวมทั้งการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าไปใช้ในการผลิตข้าว ทำให้ข้าวพันธุ์พื้นเมืองที่มีคุณลักษณะดีด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นคุณภาพความต้านทานโรคและแมลงศัตรูข้าว หรือความทนทานต่อสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม สูญหายหรือลดลงไป ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าห่วงใย และควรที่คนไทยจะได้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของทรัพยากรพันธุกรรมข้าว

๑. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ประการหนึ่ง คือ เพื่อสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและการวางแผนการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อให้รัฐรักษาเสถียรภาพด้านราคาและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร เพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ให้ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างต่อเนื่อง ได้ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่จากระดับล่างสู่ระดับบน มีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรม ตั้งแต่ในระดับตำบล อำเภอ จังหวัด เป็นลำดับ จนเป็นแผนพัฒนาเกษตรกรรมในระดับประเทศ ในการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมดังกล่าวครั้งนั้นมุ่งเน้นให้ความสำคัญพื้นที่ในระดับหมู่บ้าน ตำบลอย่างมาก เพราะถือเป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทุกเรื่องทุกสาขาทั้งในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร ข้อมูลปัญหาความต้องการต่าง ๆ ที่ได้จากพื้นที่เหล่านั้นถือเป็นข้อมูลจริงที่เกิดจากปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรโดยตรง ในเรื่องที่มีความเร่งด่วนสภาเกษตรกรแห่งชาติได้ให้ความสำคัญเร่งนำเสนอรัฐบาลในลักษณะข้อเสนอเชิงนโยบายและพบว่าเมื่อเวลาผ่านไปปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้นส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการแก้ไข ดังนั้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ สภาเกษตรกรแห่งชาติจึงได้หยิบยกเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลขึ้นมาดำเนินการอีกครั้ง โดยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสนับสนุนชุมชนระดับตำบลร่วมมือกันแก้ไขปัญหาด้วยตนเองส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมในการพัฒนาแก้ไขปัญหาาร่วมกันในรูปแบบของการจัดการตนเองพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถจัดทำแผนพัฒนาร่วมกัน นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางการเกษตร และสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรเชื่อมโยง และพัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิตทางการเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาด และการบริโภคเพื่อการยังชีพระหว่างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรกับภาครัฐ และภาคเอกชน โดยมุ่งเน้นดำเนินการใน ๕ เรื่องหลักให้บังเกิดผลแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย ปัญหาหนี้สิน ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาราคาสินค้าเกษตร เรื่องสวัสดิการเกษตรกร สิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม พื้นที่ดำเนินการอำเภอละ ๑ ตำบล และหลังจากที่สภาเกษตรกรได้ดำเนินการเรื่องนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก็ได้มีคำสั่ง เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ แต่งตั้งคณะทำงานปฏิบัติการขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๖ เรื่อง ได้แก่ การลดต้นทุนและ

เพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตร การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรอินทรีย์ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และธนาคารสินค้าเกษตร ซึ่งได้มุ่งเน้นพื้นที่ดำเนินการในระดับตำบลเช่นเดียวกับโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ที่สภาเกษตรกรแห่งชาติ และสภาเกษตรกรจังหวัดกำลังดำเนินการอยู่ อย่างไรก็ตาม สภาเกษตรกรแห่งชาติเห็นว่าการจะแก้ไขปัญหาการเกษตรของประเทศได้นั้นต้องมีการดำเนินงานในลักษณะของการรวมกลุ่ม และส่งเสริมการรวมกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ โดยเริ่มจากกลุ่มขนาดเล็กระดับหมู่บ้าน ตำบล ส่งเสริมให้มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเบื้องต้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ในลักษณะของเกษตรอุตสาหกรรม หรือ SMEs เกษตร ซึ่งการที่จะพัฒนาสู่ความเข้มแข็งในระดับนั้นได้ จำเป็นต้องสนับสนุนให้กลุ่มหรือชุมชนมีแผนปฏิบัติงาน มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการวางแผน มีการสร้างผู้นำ สร้างคนในชุมชนหรือกลุ่มองค์กร ให้มีความรู้ความเข้าใจมีความสามารถจัดทำแผน มีการสร้างผู้นำ สร้างคนในชุมชนหรือกลุ่มองค์กร ให้มีความรู้ความเข้าใจมีความสามารถจัดทำแผนงาน กำหนดวิธีการ เป้าหมายการดำเนินงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญให้กับเศรษฐกิจฐานรากระดับตำบลอย่างยั่งยืน ซึ่งจะสอดคล้องและเป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ จึงได้รวบรวมโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล กับโครงการสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรเข้าไว้ด้วยกัน เป็นกิจกรรมภายใต้ “โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรม”

๒.วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถจัดทำแผนพัฒนาร่วมกัน นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางการเกษตร
๒. จัดตั้งองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรในพื้นที่ตำบลเป้าหมาย ซึ่งจะเป็นสินค้าเกษตรชนิดใหม่ในพื้นที่หรือพัฒนาแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรเดิม และเชื่อมโยงเครือข่าย
๓. ปรับปรุงระบบการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรของเกษตรกรในตำบล โดยอาศัยแผนพัฒนาเกษตรกรรม การบริหารจัดการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เป็นเครื่องมือสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่คุณค่า (Value chain) ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ในรูปแบบเกษตรอุตสาหกรรม และ SMEs เกษตร เปลี่ยนแปลงจากเกษตรแบบดั้งเดิมเป็นเกษตรสมัยใหม่เน้นบริหารจัดการและเทคโนโลยี สร้างเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการ

๓.บริบทตำบลบ้านไร่อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ข้อมูลทั่วไป

ประวัติความเป็นมาของตำบลบางโตนด ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) เนื่องจากได้เสด็จประพาสผ่านมาทางแม่น้ำแม่กลอง มาถึงจุดที่เป็นที่ตั้งของหมู่ที่ ๔ (บ้านบางโตนดในปัจจุบัน) รัชกาลที่ ๕ ทรงเห็นว่ามีการปลูกและการประกอบอาชีพจากตาลโตนดกันมาก จึงพระราชทานชื่อว่า “หมู่บ้านบางโตนด” แต่เดิมแบ่งเป็น ๒ ตำบล คือ ตำบลบางโตนด และตำบลสมตะ ต่อมาได้รวมบ้านสมตะบางส่วนมาเป็นบ้านสมตะของตำบลบางโตนดในปัจจุบัน และบ้านสมตะบางส่วนรวมกับตำบลหนองกลางนา อำเภอเมืองราชบุรีในปัจจุบัน แต่เดิมประชากรเป็นชาวเขมรอพยพมาตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่บริเวณบ้านบางโตนด และใช้ภาษาไทยเป็นภาษากลางในการสื่อสาร

ตำบลบางโตนด ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอโพธาราม อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอโพธาราม ประมาณ ๗ กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดราชบุรี ประมาณ ๑๕ กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลนางแก้วและตำบลท่าชุมพล อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลหนองกลางนา อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลเจ็ดเสมียนและตำบลคลองข่อย อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลธรรมเสน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

ลักษณะโดยทั่วไปของตำบลบางโตนด ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอโพธาราม เป็นที่ราบฝั่งแม่น้ำแม่กลองพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม เป็นท้องทุ่งกว้าง เป็นที่รมน้ำบางแห่ง บางครั้งมีปริมาณน้ำฝนมากอาจทำให้เกิดน้ำท่วมได้พื้นที่ทั้งหมด ๑๑,๓๓๗ ไร่ หรือ ๑๘.๑๗ ตารางกิโลเมตร พื้นที่ทำการเกษตร ๗,๕๕๑ ไร่และอุณหภูมิเฉลี่ย ๒๕ - ๒๘ องศาเซลเซียส

แหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย

- แหล่งน้ำธรรมชาติได้แก่ คลองบางสองร้อย และแม่น้ำแม่กลอง
- แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น คลองชลประทานเดิมพื้นที่ โดยมีคลองสำคัญ ๓ สาย ได้แก่คลอง ๒ R ,

คลอง ๓R - ๒R , คลอง ๔R - ๒R และคลอง ๕R - ๒R

- บ่อน้ำตื้น จำนวน ๕ แห่ง บ่อน้ำบาดาล จำนวน ๔ แห่ง
- ประปาหมู่บ้าน จำนวน ๖ แห่ง

แม่น้ำลำคลองที่ใช้เป็นเส้นทางสัญจร ๒ สาย ๑) คลองบางสองร้อย และ ๒) แม่น้ำแม่กลอง

ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ได้แก่ ข้าว ไม้ผล พืชไร่ และพืชผัก มีการเลี้ยงสัตว์และทำประมงน้ำจืด ได้แก่ การเลี้ยงโคเนื้อ ไก่ เป็ด สุกร แพะ และปลา

พันธุ์พืชที่ปลูก ประกอบด้วย

ข้าว เกษตรกรปลูกข้าว ปีละ ๒ ครั้ง พันธุ์ข้าวที่ปลูกได้แก่ ข้าวพันธุ์สุพรรณบุรี ๑ ร้อยละ ๙๐
ผลผลิตข้าวเฉลี่ย ๘๐๐ กก./ไร่

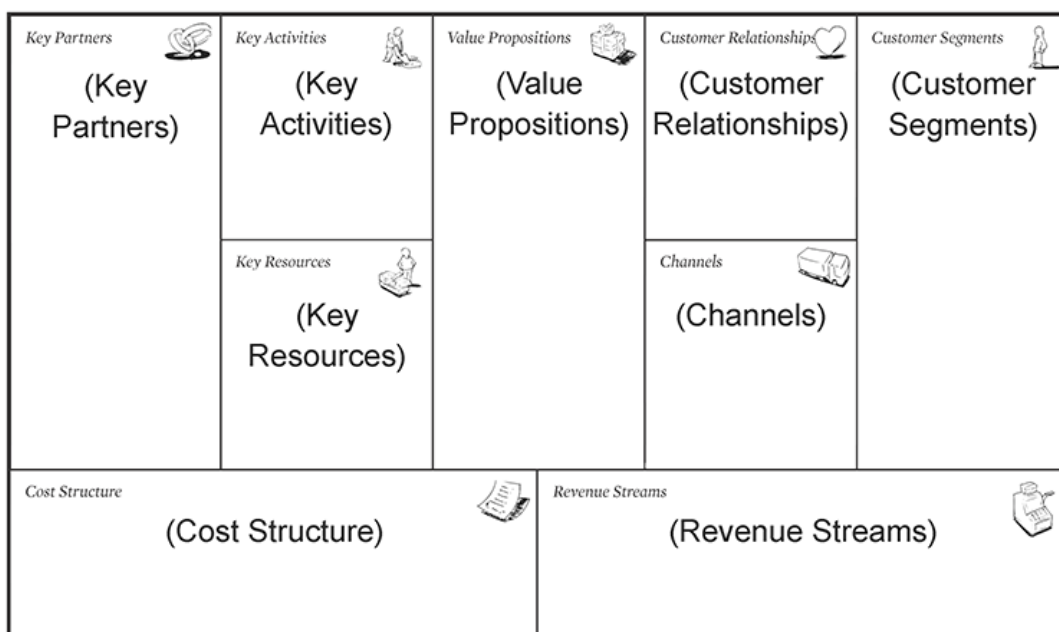
ข้าวนาปรัง ปลูกเดือนมีนาคม-เมษายน เก็บเกี่ยวปลายเดือนมิถุนายน-ต้นเดือนกรกฎาคม

ข้าวนาปี ปลูกเดือนกรกฎาคม-กลางเดือนสิงหาคม เก็บเกี่ยวเดือนธันวาคม-มกราคม

บทที่ ๒

หลักแนวคิดและบทวิเคราะห์

Business Model Canvas เป็นเครื่องมือใหม่สำหรับผู้ประกอบการที่กำลังคิดจะ “ลงทุน” เริ่มต้นธุรกิจ หรือปรับปรุงธุรกิจเดิมให้เติบโตมากยิ่งขึ้น เหตุที่ต้องเน้นคำว่า “ลงทุน” เพราะหลายคนน่าจะคุ้นเคยกับการทำ “Business Model” ที่ไม่ว่าจะกิจการหรือนักธุรกิจที่คนก็มักจะบอกว่า ก่อนจะเริ่มธุรกิจที่ดี ควรมี Business Model ที่ชัดเจน เพื่อลดความเสี่ยงในการทำธุรกิจนั้นๆ และทำให้เราเข้าใจภาพรวมของธุรกิจของตัวเองได้มากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติแล้ว Business Model ยังไม่สามารถตอบโจทย์ภาพรวมของธุรกิจได้อย่างครบถ้วน Business Model Canvas จึงถูกพัฒนาขึ้นมาให้เป็นเครื่องมือสำเร็จรูป (template) โดย Alex Osterwalder เพื่อมาเติมเต็มช่องว่างของโมเดลธุรกิจ ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถมองเห็นภาพรวม (visualizing) ของธุรกิจได้ครบทุกมิติมากขึ้น ช่วยให้ผู้ประกอบการประเมินความเสี่ยงในการลงทุนได้ขึ้น เป็นการตอบโจทย์สำคัญของการทำธุรกิจ นั่นคือ ทำอย่างไรให้มี “กำไร” Business Model Canvas จึงเปรียบเสมือนแผนลงทุนของผู้ประกอบการด้วย Business Model ที่สมบูรณ์

หลักการตลาด 4P คือ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ส่วนผสมทางการตลาดที่นิยมนำมาเป็นเครื่องมือ หรือใช้เป็นกลยุทธ์ในการวางแผนการตลาดมีอยู่ด้วยกัน 4 ประการ ซึ่งหลักการใช้ก็คือการวางแผนในแต่ละส่วนให้เข้ากันอย่างลงตัวและเหมาะสม ดังนี้

1.ผลิตภัณฑ์ (Product) ในการทำธุรกิจมีองค์ประกอบสำคัญก็คือ สินค้าหรือบริการ ซึ่งถือเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำให้เกิดรายได้หรือผลตอบแทนให้กับองค์กร หลักการวางแผนจึงต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ เช่น ความต้องการของลูกค้า คุณภาพของสินค้า รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่มีความทันสมัย และสามารถเปรียบเทียบกับคู่แข่งได้หรือไม่

2.ราคา (Price) การตั้งราคาขายถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญ ซึ่งนอกจากราคาจะสามารถดึงดูดความสนใจของลูกค้าได้แล้ว การตั้งราคาขายยังเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่ทำให้ต่อสู้กับคู่แข่งได้ในธุรกิจประเภทเดียวกันได้ เช่น กำหนดให้มีส่วนลดเมื่อซื้อตามจำนวน กำหนดราคาตามขนาดและปริมาณของสินค้า

3.ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) ก็คือการนำสินค้าไปให้ถึงมือของลูกค้า โดยยึดหลักความมีประสิทธิภาพ ความถูกต้อง ความปลอดภัย และความรวดเร็ว วิธีขายหรือกระจายสินค้าที่สามารถทำให้เกิดผลกำไรมากที่สุด ต้องกระจายสินค้าให้ตรงกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด (4P คือ)

4.การส่งเสริมการตลาด (Promotion) หัวใจสำคัญของการส่งเสริมการตลาดก็คือ ทำอย่างไรให้สามารถขายสินค้าหรือบริการให้ได้มากที่สุด การส่งเสริมการขายจึงมีบทบาทสำคัญและมีอยู่หลายวิธี เช่น การโฆษณาผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆ การทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการขาย การบริการ หรือขายตรงโดยการนำเสนอของพนักงาน

กลยุทธ์การตลาด ๔C คือ เป็นแนวคิดทางด้านการตลาดแนวใหม่ที่ถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อตอบโจทย์ของ ผู้บริโภคให้ตรงประเด็นได้มากที่สุด เพราะปัจจุบันจากพฤติกรรมในการเลือกซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภคเปลี่ยนไป กลยุทธ์การตลาด ๔C ประกอบด้วย

C ตัวที่ ๑ มาจากคำว่า Consumer Wants and Needs หมายถึงความต้องการของผู้บริโภค การผลิต สินค้าในปัจจุบันต้องคำนึงถึงความต้องการของลูกค้าเป็นหลัก และนักการตลาดต้องรู้ก่อนว่าลูกค้าหรือผู้บริโภคต้องการสินค้าแบบไหน

C ตัวที่ ๒ มาจากคำว่า Consumer's Cost to satisfy หมายถึง ต้นทุนของผู้บริโภค การตั้งราคาของผู้ผลิตต้องคำนึงต้นทุนของผู้บริโภคมากกว่าต้นทุนของผู้ผลิต

C ตัวที่ ๓ มาจากคำว่า Convenience to buy หมายถึง ความสะดวกในการซื้อ ผู้ประกอบการหรือนักการตลาดจะต้องคำนึงถึงความสะดวกสบายในการซื้อสินค้าของผู้บริโภคเป็นสำคัญ โดยอาจเพิ่มช่องทางในการซื้อให้กับลูกค้า

C ตัวที่ ๔ มาจากคำว่า Communication that Connects หมายถึง การสื่อสาร การสื่อสารที่ดีจะทำให้ลูกค้าเกิดความเชื่อใจและเชื่อถือในตัวสินค้า ที่จะส่งผลให้เกิดการสั่งซื้อเพิ่มมากขึ้น แต่ กลยุทธ์การตลาด ๔C คือ กลยุทธ์การตลาดแนวใหม่ที่พัฒนาขึ้นเพื่อตอบโจทย์และความต้องการของลูกค้าในยุคที่อินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทสำคัญ ดังนั้นเมื่อกลยุทธ์ ๔C เกิดจากการพัฒนาของอินเทอร์เน็ต นักการตลาดที่ชาญฉลาดก็ต้องใช้อินเทอร์เน็ตทำการตลาดให้ประสบความสำเร็จด้วยเช่นกัน

พฤติกรรมผู้บริโภค หรือ Consumer Behavior หมายถึง การตัดสินใจและการกระทำของผู้บริโภคเกี่ยวกับการซื้อ และใช้สินค้าบริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการและความพึงพอใจของตน ดังนั้นการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค จึงเป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมต่างๆ เพื่อคุณจะได้นำไปใช้ในการพัฒนาสินค้า และบริการให้ตรงใจกลุ่มเป้าหมายและสร้างความพึงพอใจเช่นกัน เหมือนกับสภาวะจิตใจที่กล่าวไว้ข้างต้นครับ การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคนักการตลาดจะเรียกว่า ๖Ws ซึ่งประกอบไปด้วยดังนี้

๑.WHO – ใครคือกลุ่มเป้าหมาย

เป็นการศึกษาถึงลักษณะของกลุ่มเป้าหมายในเรื่องต่างๆไม่ว่าจะเป็นประชากรศาสตร์ ภูมิศาสตร์ จิตวิทยาและพฤติกรรม เช่น เพศ อายุ อาชีพ สถานที่ เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยระบุข้อมูลของคุณได้ชัดเจน เพื่อที่คุณจะสามารถวางแผนกลยุทธ์การตลาดด้านต่างๆ อย่างเหมาะสมและสามารถตอบสนองต่อความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายได้นั่นเอง

๒.WHAT – ผู้บริโภค ซื้ออะไร

ก่อนอื่นคุณต้องทราบถึงสิ่งที่ผู้บริโภคต้องการซื้อ เช่น องค์ประกอบผลิตภัณฑ์ที่ให้คุณสมบัติตัวสินค้า ที่ตรงตามความต้องการ ตราสินค้าต้องตราให้เท่านั้น เป็นต้น เพื่อที่คุณจะนำไปปรับปรุงหรือส่งเสริมสินค้าและบริการของคุณ ไม่ว่าจะเป็นตัวสินค้าและบริการ รูปแบบของสินค้า คุณภาพสินค้า เพื่อสร้างแบรนด์ให้แข็งแกร่งรวมถึงสร้างความแตกต่างจากแบรนด์อื่นๆ

๓.WHERE – ช่องทางในการซื้อ

ช่องทางที่ถูกค้าใช้ในการหาข้อมูลก่อนการตัดสินใจซื้อ เช่น ซื้อผ่านเว็บไซต์ ซื้อที่ตลาดขายสินค้าเฉพาะ หรือห้างสรรพสินค้า หรือพูดง่ายก็คือการสถานที่ ที่กลุ่มเป้าหมายมักชอบไปซื้อสินค้า ซึ่งสิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญ หากว่าคุณทราบว่ากลุ่มเป้าหมายของคุณซื้อสินค้าจากที่ไหน ก็จะทำให้คุณสามารถกำหนดกลยุทธ์ด้านการจัดจำหน่ายและนำผลิตภัณฑ์หรือสินค้าไปสู่แหล่งตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.WHY – ทำไมผู้บริโภคต้องการซื้อ....

เราควรศึกษาถึงผู้บริโภค หาเหตุผลว่าทำไมผู้บริโภคจึงตัดสินใจซื้อ เช่น ซื้อเพื่อตอบสนองตามความต้องการ ซื้อเพื่อตอบสนองตามปัจจัยพื้นฐาน หรือ การซื้อกระเป๋าสตางค์เพื่อเข้าสังคม และ การซื้อถุงมือเพราะอยู่ในช่วงหน้าหนาว คุณต้องตอบคำถามกับตัวเองให้ได้ก่อนว่า เขาจะซื้อของเราเพื่ออะไร !!

๕. WHEN – โอกาสในการซื้อหรือจะซื้อเมื่อไหร่

เราต้องคำนึงถึงสินค้าของคุณว่า สินค้าคุณเป็นสินค้าที่อยู่ในช่วงเวลาหรือไม่ หรือเป็นสินค้าที่ขายได้ตลอดทั่วปี เพราะคุณต้องแยกแยะสินค้าเหล่านี้ออกจากกันก่อน บางครั้งสินค้าคุณอาจเป็นช่วงเทศกาล อาทิ คุณเปิดธุรกิจโรงแรมคุณก็ต้องดูเหมือนกันว่าช่วงไหนคนไม่ค่อยไปโรงแรม คุณก็ต้องจัดการลดโปรโมชั่นราคาห้องพักให้ต่ำลงเพื่อการอุดหนุนของธุรกิจ ซึ่งสิ่งนี้สามารถช่วยเพิ่มยอดขายให้ธุรกิจยังคงดำรงอยู่ในโลกของการตลาดออนไลน์

๖.WHOM – ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของลูกค้าต่อการซื้อสินค้า

บางครั้งลูกค้าก็ไม่ได้ซื้อเพราะความต้องการของตนเองเพียงอย่างเดียว อาจมีบุคคลอื่นที่มีผลครอบคลุมในการซื้อดังนี้

- ผู้ริเริ่ม คือ ผู้ที่มีความต้องการซื้ออะไรสักอย่าง แล้วบอกพ่อแม่ให้ทำการซื้อ
- ผู้ที่แนะนำ คือ ผู้ที่มีส่วนในการเลือกตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ เช่น พี่ชายมีการแนะนำให้ซื้อ

สินค้านั้นะ

- ผู้ตัดสินใจ คือ ผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจซื้อหรือไม่ซื้อ บางครั้งอาจจะเป็นเครือญาติ พ่อและ

แม่

- ผู้ซื้อ คือ ใครก็ได้ที่มีเงินเพียงพอต่อการซื้อ

บทที่ ๓

แผนการธุรกิจกลุ่ม

๑.ความเป็นมาของกลุ่ม

ตำบลบางโตนด อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เดิมเกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการทำนาข้าว ตั้งแต่สมัยโบราณ โดยมีพันธุ์ข้าวที่เป็นพันธุ์พื้นเมืองในพื้นที่ คือ พันธุ์ข้าวเหลืองอ่อน และไม่มีการนำสารเคมีมาใช้ในการทำการเกษตร เนื่องจากยุคสมัยมีการเปลี่ยนแปลงเกษตรกรในพื้นที่หันมาใช้พันธุ์ข้าวที่ตลาดต้องการ และให้ผลกำไรมาก ซึ่งทำให้พันธุ์ข้าวเหลืองอ่อนได้เลือนหายไปจากพื้นที่ ประกอบกับมีการนำสารเคมี และยาฆ่าแมลงเข้ามาใช้ในพื้นที่เพิ่มมากขึ้นเพื่อให้ผลผลิตมีจำนวนมาก และมีราคาที่สูงขึ้น โดยไม่ได้คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้บริโภค สิ่งแวดล้อม รวมทั้งตัวเกษตรกรที่ต้องรับสารเคมีโดยตรง

เกษตรกรได้รับทราบปัญหาและผลกระทบดังกล่าวที่ผ่านมาโดยตลอดจึงได้รวมกลุ่มกันเพื่อนำพันธุ์ข้าวพื้นเมือง (พันธุ์เหลืองอ่อน) กลับมาปลูกอีกครั้ง โดยเน้นให้สมาชิกในกลุ่มลด ละ เลิก การใช้สารเคมีน้อยลง โดยวัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่ม ดังนี้

๑. เพื่ออนุรักษ์ และรักษาพันธุ์ข้าวเหลืองอ่อนให้เกษตรกร และลูกหลานในรุ่นต่อไปได้รับทราบ
๒. เพื่อบริโภคไว้ในครัวเรือน โดยเหลือจากการบริโภค และนำมาจำหน่าย
๓. เพื่อให้เกิดรายได้ในชุมชน โดยมีการหมุนเวียนรายได้ในครัวเรือนสู่ชุมชน

๒.รายชื่อสมาชิก

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล	ที่อยู่	เลขที่บัตรประชาชน
๑.	นายสมพงษ์ สุวรรณมาลี	ต.บางโตนด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	๓๓/๐๐๓/๐๐๑๓๒๓๕๘
๒.	นายปรีชา เรืองเทศ	๖/๒ ม.๕ ต.บางโตนด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	๓๓/๐๐๓/๐๐๓๖๙๔๓/๙
๓.	นายอาคม เกิดจิว	๙๙/๓ ม.๒ ต.บางโตนด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	๓๓/๐๐๓/๐๐๑๒๘๖๔๔
๔.	นางอำไพ กิมอยู่ฮะ	๓๓/ ม.๓ ต.บางโตนด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	๓๓/๐๐๓/๐๐๑๓๒๒๘๕
๕.	นางลูกจันทร์ สวนชูโต	๘/๒ ต.บางโตนด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	๓๓/๐๐๓/๐๐๑๒๖๒๖๙
๖.	นายสมเดช ลีเลิศ	๑/๓ ม.๑ ต.บางโตนด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	๓๓/๐๐๓/๐๐๑๒๑๒๖๓

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล	ที่อยู่	เลขที่บัตรประชาชน
๓.	นางหนึ่งฤทัย เนียมงาม	๑๓/๕ ม.๒ ต.บางโตนด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	๓๓/๐๐๓/๐๐๑๒๓/๑๘๔

๘.	นางเรณู แจ่มยวง	๓๙/๑ ม.๓ ต.บางโตนด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	๕๓/๐๐๓/๐๐๐๑๙๙๙๐
๙.	นายสุวรรณ คุ่มอยู่	ต.บางโตนด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	
๑๐.	นายสุนทร สืบเนียม	๘/๒ ม.๒ ต.บางโตนด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	๓๓/๐๐๓/๐๐๑๒๖๔๑๒
๑๑.	นางบุญสม นองเทศ	๔๔ ม.๓ ต.บางโตนด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	๒๓๓/๐๐๓/๐๐๑๓๒๑๘
๑๒.	นายบัญชา สวนชูโต	๑๓/๒ ต.บางโตนด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	๓๓/๐๐๓/๐๐๑๒๖๕๒๙
๑๓.	นายฉ่ำ แก้วอูย	๔๙/๑ ม.๒ ต.บางโตนด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	๓๒๐๐๕๐๐๒๐๘๑๓๔
๑๔.	นายธนดล พงษ์โพธิ์	ต.บางโตนด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	
๑๕.	นางจรรยา พงษ์โพธิ์	๓๓/๒ ม.๓ ต.บางโตนด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	๓๓/๐๐๓/๐๐๑๓๒๓๒๓
๑๖.	นายสายัณห์ ศรีสวัสดิ์	๓๒/๑ ม.๑ ต.บางโตนด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	๓๓/๐๐๓/๐๐๕๑๐๑๙๑
๑๗.	นายปรีชา เรืองเทศ	๖/๒ ม.๔ ต.บางโตนด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	๓๓/๐๐๓/๐๐๓๖๙๘๓/๙
๑๘.	นายเกษา พรหมโยธิน	๘/๕ ม.๒ ต.บางโตนด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	
๑๙.	นายสำเริง แสงเจริญ	๑๖๐/๒ ม.๓. ต.บางโตนด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	
๒๐.	นายพีระ ขมประเสริฐ	๑๒๘ ม.๓ ต.บางโตนด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	๓๑๐๑๖๐๐๓/๓/๑๐๕๕
๒๑.	นายสมบุญณ์ แป้นกลัด	ต.ท่าชุมพล อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	

๓. รายชื่อคณะกรรมการกลุ่ม

กลุ่มทำนาปลอดภัยจากสารพิษ

๑. นายอาดม	เกิดจิว	ประธานกลุ่ม
๒. นายสมพงษ์	สุวรรณมาลี	รองประธานกลุ่ม
๓. นายสุวรรณ	คุ่มอยู่	เลขานุการ
๔. นายสมเดช	ลีเลิศ	เหรัญญิก
๕. นางเรณู	แจ่มยวง	ผู้ช่วยเลขานุการ
๖. นายสมบุญณ์	แป้นกลัด	ที่ปรึกษากลุ่ม

๔. สถานที่ตั้งกลุ่ม

“กลุ่มผู้ปลูกข้าวปลอดสารพิษ ตำบลบางโตนด อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี”

เลขที่ ๙๙/๓ ม.๒ ต.บางโตนด อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

กลุ่มผู้ปลูกข้าวปลอดสารพิษตำบลบางไทร

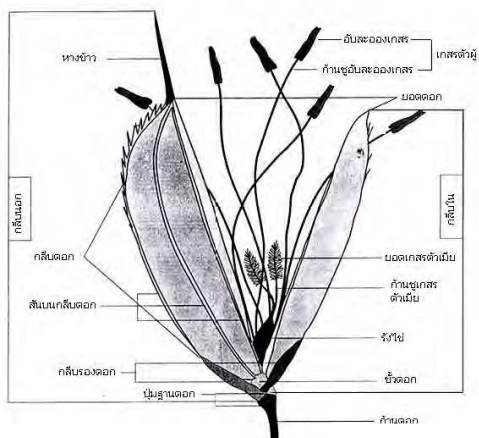
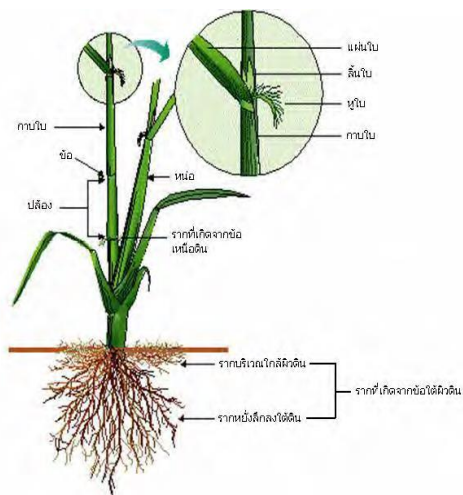
สัญลักษณ์กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวปลอดสารพิษตำบลบางไทร

ต้นตาลไทร : เป็นสัญลักษณ์ประจำตำบลบางไทร

ทุ่งนา : พื้นที่นาในตำบลบางไทร อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้าว

ข้าว เป็นพืชตระกูลหญ้า จัดอยู่ในวงศ์ Poaceae หรือ Gramineae เป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว ในสกุล *Oryza* มีระบบรากเป็นแบบรากฝอย ลำต้นมีรูปร่างเป็นทรงกระบอก ภายในกลวง ประกอบด้วยลักษณะที่เป็นข้อและปล้อง มีตาอยู่ตามข้อโดยปกติตาที่อยู่ตามข้อส่วนล่างบริเวณใต้ผิวดินหรือเหนือ ๕-๑๕ หน่อใบ ข้าวมีลักษณะเรียวยาวเหมือนใบหญ้า มีกาบใบห่อหุ้มตาและลำต้นไว้ กาบใบและแผ่นใบเชื่อมต่อกันด้วยข้อต่อใบ เรียกว่า ลิ้นใบ และด้านนอกของข้อต่อใบมีส่วนที่ยื่นออกมาคล้ายหางกระรอก เรียกว่า หูใบ ซึ่งมีลักษณะของข้าวที่แตกต่างจากพืชตระกูลหญ้าอื่นๆ ดอกของข้าวมีลักษณะเป็นช่อเกิดตรงส่วนปลายสุดของลำต้น ประกอบด้วย ดอกย่อยเป็นจำนวนมาก แต่ละดอกหลังจากผสมเกสรแล้วจะพัฒนาเป็นเมล็ดข้าว ซึ่งช่อดอกนี้ก็จะกลายเป็นรวงข้าว เมล็ดข้าวจะสุกแก่และเก็บเกี่ยวได้ภายในระยะเวลา ๒๕ - ๓๐ วัน หลังจากผสมเกสร เปลือกหุ้มเมล็ดข้าวมีสีแตกต่างกันตามพันธุ์ ตั้งแต่สีเหลืองอ่อนถึงเหลืองเข้ม สีฟ้าม่วงเข้ม หรือดำ ถ้าแกะเปลือกหุ้มเมล็ดดอกจะได้เมล็ดข้าวที่เรียกว่าข้าวกล้อง

ชนิดของข้าว

ข้าวที่เรารับประทานนั้นอาจแบ่งได้ ตามชนิดของนิเวศการปลูก การตอบสนองต่อช่วงแสง และปริมาณอมิเลสที่อยู่ในเมล็ดข้าว

ประเทศไทยนับเป็นแหล่งที่มีความหลากหลายในเรื่องของพันธุ์ข้าว ที่กระจายอยู่ตามระนาบของการปลูก ทั่วประเทศ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น ๔ ประเภทใหญ่ๆ คือ

ข้าวไร่ เป็นข้าวที่มีการปลูกพืชไร่ โดยไม่มีน้ำขัง และไม่มีคันนาเก็บกักน้ำในพื้นที่ปลูกตลอดระยะเวลาการเจริญเติบโตของต้นข้าว ซึ่งมักจะอาศัยน้ำฝนและเป็นที่ดอน

ข้าวนาสวนนาข้าว เป็นข้าวที่ปลูกในสภาพมีน้ำขังโดยมีคันนาสำหรับกักเก็บน้ำ ในพื้นที่ซึ่งอาศัยน้ำฝนที่ได้จากธรรมชาติสำหรับการเจริญเติบโตของข้าว ซึ่งระดับน้ำไม่สูงกว่า ๕๐ เซนติเมตร

ข้าวนาสวนนาชลประทาน เป็นข้าวที่ปลูกในสภาพมีน้ำขัง สามารถควบคุมระดับน้ำได้ ซึ่งมักจะเป็นพื้นที่อาศัยน้ำจากการชลประทาน

ข้าวน้ำลึกและข้าวขึ้นน้ำ ข้าวที่ปลูกในสภาพพื้นที่ซึ่งระดับน้ำสูงตั้งแต่ ๕๐ เซนติเมตร ขึ้นไปจนถึงระดับน้ำไม่เกิน ๑๐๐ เซนติเมตร เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑ เดือน เรียกว่า ข้าวน้ำลึก ส่วนข้าวปลูกในสภาพพื้นที่ซึ่งมีระดับน้ำลึกมากกว่า ๑๐๐ เซนติเมตร โดยที่ความสูงของต้นข้าวสามารถเปลี่ยนแปลงตามระดับน้ำ เรียกว่า ข้าวขึ้นน้ำ

ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง เป็นข้าวที่ช่วงแสงไม่มีอิทธิพลต่อการสร้างช่อดอก ซึ่งข้าวเหล่านี้มักออกดอกตามอายุของแต่ละพันธุ์ค่อนข้างแน่นอน ไม่ว่าจะปลูกในช่วงวันสั้นหรือยาวก็ตาม

ปริมาณอมิเลส อมิเลสเกิดจากการรวมตัวของกลูโคส โดยมีโครงสร้างเชื่อมต่อกันเป็นแนวยาวในโครงสร้างของแป้งข้าวปริมาณอมิเลส ร้อยละ ๐ - ๓๔ ซึ่งมีผลต่อความเหนียวหรือร่วนหรือความมันของผิวเมล็ดข้าวสุก ปริมาณอมิเลสนี้สามารถนำมาใช้แบ่งชนิดของข้าวได้เป็น ๔ ประเภท

ข้าวเหนียว มีปริมาณอมิเลส ๐ - ๙% เมื่อหุงสุกจะเหนียวมาก

ข้าวอมิเลสต่ำ มีปริมาณอมิเลส ๑๐ - ๑๙ % เป็นข้าวเจ้า เมื่อหุงสุกจะเหนียวนุ่ม (และง่าย)

ข้าวอมิเลสปานกลาง มีปริมาณอมิเลส ๒๐ - ๒๕ % เป็นข้าวเจ้า เมื่อหุงสุกค่อนข้างอ่อน

ข้าวอมิเลสสูง มีปริมาณอมิเลสมากกว่า ๒๕ % เป็นข้าวเจ้า เมื่อหุงสุกค่อนข้างร่วนแข็ง

การตอบสนองต่อช่วงแสง สามารถแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ๆ

ข้าวไวต่อช่วงแสง เป็นข้าวที่ต้องการช่วงแสงหรือช่วงระยะเวลากลางวันสั้นกว่า ๑๒ ชั่วโมง เพื่อกระตุ้นการกำเนิดช่อดอก ซึ่งแบ่งออกเป็น

◆ ข้าวเบา เป็นข้าวที่ต้องการช่วงแสงที่สั้นกว่า ๑๒ ชั่วโมง ไม่มากนัก ก็จะเริ่มสร้างช่อดอก ซึ่งข้าวเบา มักออกดอกในช่วงเดือนกันยายน – กลางเดือนตุลาคม

◆ ข้าวกลาง เป็นข้าวที่ต้องการช่วงแสงที่สั้นมากขึ้นในการสร้างช่อดอก มักจะออกดอกในช่วงปลายเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน

◆ ข้าวหนัก เป็นข้าวที่ต้องการช่วงแสงที่สั้นมากในการสร้างช่อดอก มักจะออกดอกในช่วงเดือนธันวาคม – มกราคม

พันธุ์ข้าว ที่ใช้ปลูกในหลายพื้นที่นั้นมีวิวัฒนาการที่แตกต่าง กันไปตลอดระยะเวลายาวนาน การใช้พันธุ์ข้าวของเกษตรกรจะเป็นไปตามสภาพภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม วิถีชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมในพื้นที่นั้นๆ พันธุ์ข้าวที่มีอยู่โดยทั่วไปนั้น อาจแบ่งเป็นกลุ่มต่างๆ ได้ดังนี้

๑.พันธุ์ข้าวโบราณ พันธุ์ข้าวเหล่านี้ยังมีลักษณะดั้งเดิมอยู่ เช่นมีหาง ร่วงง่าย ระยะพักตัวยาว มีรากที่ข้อ หรือมีลักษณะที่น่าสนใจ ที่พบได้บ่อย เช่น ด้านทานต่อแมลง ทนแล้ง ทนน้ำท่วม หรือมีความสามารถดูดธาตุอาหารสูง พันธุ์ข้าวเหล่านี้ส่วนมากหาได้ตามบริเวณที่มีข้าวป่าหรือวัชพืชที่เกี่ยวข้องขึ้นอยู่ เช่น พันธุ์ข้าวปึก พันธุ์เปี้ยวเตี้ย

๒.พันธุ์ข้าวลักษณะพิเศษ พันธุ์ข้าวปลูกที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้ส่วนมากมีลักษณะเฉพาะ เช่น ด้านทานโรค ด้านทานแมลง ทนอากาศหนาว หรือทนดินที่มีปัญหา ทำให้พันธุ์ข้าวเหล่านี้ ยังคงอยู่ในความนิยมของเกษตรกรต่างๆ ที่ส่วนมากอาจมีเมล็ดสั้น หรือคุณภาพไม่เป็นที่ยอมรับของตลาด เช่น ชีช้าง หางยี่ ประดู่แดง

๓.พันธุ์ข้าวที่เลิกปลูกแล้ว พันธุ์ข้าวเหล่านี้แต่ก่อนอาจเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวาง แต่ปัจจุบันไม่มีปลูก อาจสูญพันธุ์ไปหรือไม่นิยมปลูก เช่น นอนทุ่ง ขาวจำปี

๔.พันธุ์ข้าวที่ปลูกเฉพาะถิ่น กลุ่มนี้เป็นพันธุ์ข้าวพื้นเมืองที่ยังไม่ได้รับการปรับปรุงแต่มีการปลูกในบางท้องถิ่น พันธุ์ข้าวเหล่านี้ยังมีความผันแปรมาก เกษตรกรอาจปลูกไว้ตามความต้องการของตนเองมีอายุเหมาะสม คุณภาพเมล็ดดี หรือทนทานต่อสภาพแวดล้อม เช่น กำดำ มันวัว ข้าวนก

๕.พันธุ์ข้าวปลูกเป็นการค้า โดยทั่วไปแล้วข้าวกลุ่มนี้เป็นข้าวพันธุ์ดี ผ่านการคัดเลือกหรือปรับปรุงพันธุ์มาแล้ว มีการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี คุณภาพเมล็ดดี อาจเหมาะกับตลาดภายในและภายนอกประเทศ จึงมีการปลูกกันอย่างกว้างขวาง เช่น ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ เหลืองประทิว ๑๒๓ นางมล เอส ๔

๖.พันธุ์ข้าวให้ผลผลิตสูง พันธุ์ข้าวกลุ่มนี้เป็นผลจากการปรับปรุงพันธุ์ ได้พันธุ์ข้าวที่มีพันธุ์กรรมต้นเดียวหรือสูงปานกลาง ทำให้สามารถเพิ่มผลผลิตได้ เช่น กข๑ กข๒๑ กข๒๓ สุพรรณบุรี๑๐

๕.แผนการผลิต

ข้าวเหลืองประทิว หมายถึง ข้าวเจ้าพันธุ์เหลืองประทิว ๑๒๓ เป็นข้าวเจ้าพื้นเมืองพันธุ์หนัก ไวต่อช่วงแสง ปลูกได้เฉพาะฤดูนาปี ตามระบบการผลิตข้าวอินทรีย์

ลักษณะของสินค้า

ชื่อพันธุ์	เหลืองประทิว ๑๒๓
ชนิด	ข้าวเจ้า
ประวัติพันธุ์	ได้จากการรวบรวมพันธุ์โดยพนักงานเกษตร จากเกษตรกรในอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี เมื่อปี พ.ศ.๒๔๙๔ – ๒๔๙๙ ปลูกคัดเลือกแบบคัดเลือกพันธุ์บริสุทธิ์ตามสถานีทดลองข้าวต่างๆ จนได้สายพันธุ์เหลืองประทิว ๑๒๖-๘-๑๒๓ และมีการรับรองสายพันธุ์รวมทั้งให้ขยายสายพันธุ์เมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๘

ลักษณะประจำพันธุ์	- เป็นข้าวเจ้าสูงประมาณ ๑๕๐ เซนติเมตร - ไวต่อช่วงแสง - ลำต้นและใบสีเขียว ใบกว้าง และยาว คอรวงยาว - ข้าวเปลือกสีเหลือง เมล็ดยาวเรียว - อายุเก็บเกี่ยว ประมาณ ๑๙ ธันวาคม
-------------------	--

	- ระยะพักตัวของเมล็ด ประมาณ ๖ สัปดาห์ - เมล็ดข้าวเปลือก ยาว × กว้าง × หนา = ๑๐.๑ × ๒.๖ × ๒.๐ มิลลิเมตร - เมล็ดข้าวกล้อง ยาว × กว้าง × หนา = ๓.๖ × ๒.๓ × ๑.๘ มิลลิเมตร - คุณภาพข้าวสุก ร่วน แข็ง
ผลผลิต	ประมาณ ๔๑๔ กิโลกรัมต่อไร่
ลักษณะเด่น	- คุณภาพการสีได้ข้าวสารแกร่งเลื่อมมัน - ปลูกในดินเปรี้ยวได้ดีให้ผลผลิตปานกลาง - ค่อนข้างต้านทานโรคขอบใบแห้งและโรคใบหงิก
ข้อควรระวัง	- ไม่ต้านทานโรคไหม้ โรคใบสีส้ม และโรคเหี่ยวเฉา - ไม่ต้านเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยจั๊กจั่นสีเขียวและหนอนกอ
พื้นที่แนะนำ	ในเขตภาคกลาง
ลักษณะทางกายภาพ	- ข้าวเปลือก มีเปลือกสีเหลือง - ข้าวกล้อง มีสีเหลืองอ่อน ยาวเรียวยาว (ความยาว/ความกว้าง ประมาณ ๓.๓) - ข้าวสาร มีสีขาว
ลักษณะทางเคมี	- ปริมาณอมิโลส ๒๙ – ๓๒ % - ปริมาณโปรตีนในข้าวกล้องร้อยละ ๘.๔ - ปริมาณไนอะซีนสูง ประมาณ ๙.๓ มิลลิกรัม/๑๐๐ กรัม (ข้าวกล้อง)
คุณสมบัติของสินค้า	เป็นข้าวพื้นแข็ง เมื่อหุงสุกจะร่วนเป็นตัว ไม่เกาะกันเป็นก้อน และหุงขึ้นหม้อ เมื่อแปรรูปผลิตภัณฑ์เส้นจะได้เส้นที่เหนียว ไม่ยุ่ยหรือขาดง่าย
การปลูก	๑) พื้นที่ปลูกต้องอยู่ในพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลบางโตนด อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
	๒) เกษตรกร / กลุ่มเกษตรกร และ โรงสี/ผู้ประกอบการ ต้องขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกผู้ปลูกก่อนเริ่มทำการผลิต

๓) เมล็ดพันธุ์ข้าวต้องเป็นเมล็ดพันธุ์เหลืองประทิว ๑๒๓ บริสุทธิ มีคุณภาพดี ไม่มีสิ่งเจือปนจากแหล่งเมล็ดพันธุ์ที่มีมาตรฐานจากศูนย์วิจัยข้าวและศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวของกรมการข้าว หรือศูนย์ข้าวชุมชนในจังหวัดราชบุรีที่ได้รับการตรวจรับรอง

๔) ปลูกในช่วงฤดูนาปี (เดือนกรกฎาคม หรือสิงหาคม)

๕) เก็บเกี่ยวระยะพลับพลึง ระหว่างเดือนธันวาคม ถึงมกราคม

๖) การใช้ปุ๋ย หรือวัสดุปรับปรุงดินใช้ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยอินทรีย์

๗) การเก็บรักษาผลผลิตข้าวให้มีความชื้นที่เหมาะสมประมาณ ร้อยละ ๑๔ – ๑๕

๘) เกษตรกร/ กลุ่มเกษตรกรปลະผู้ประกอบการโรงสี ต้องมีระบบการบันทึกข้อมูลการจัดการที่สามารถตรวจสอบได้ตั้งแต่เมล็ดพันธุ์ข้าว ระบบการปลูก และคุณภาพข้าวเปลือกข้าวสาร

ลักษณะเด่นของสินค้าและบริการ

เอกลักษณ์ของข้าวจ้าวเหลืองประทิ้ว

๑.เป็นข้าวจ้าวที่มีปริมาณอมิโลสสูง เมื่อหุงสุกจะร่วน - แข็ง ปลูกในพื้นที่ใกล้ทะเล ดินเค็ม น้ำกร่อยได้

๒.เป็นข้าวจ้าวหุงสุกเร็ว แข็ง - ร่วน ไม่จับตัวเป็นก้อน หุงขึ้นหม้อ ไม่แฉะ รสชาติเป็นที่นิยม เหมาะสำหรับรับประทานเป็น ข้าวราดแกง

๓.นำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เส้น ได้เส้นที่มีคุณภาพดี สีสวย เหนียว นุ่ม ไม่ขาดง่าย รสชาติอร่อย นิยมนำไปแปรรูปเป็นขนมจีน

๔.ข้าวกล้องมีปริมาณสารไนอาซีน (วิตามินบี ๓) ซึ่งมีประโยชน์ต่อระบบการไหลเวียนโลหิต

๕.ผู้ปลูกข้าวเหลืองประทิวในตำบลบางโดนด อำเภอฟุทธาราม จังหวัดราชบุรี ปลูกเพื่ออนุรักษ์ข้าวพื้นเมืองของจังหวัดให้คงอยู่คู่ชุมชน และมีความประสงค์จะผลิต เป็นสินค้าเกษตรปลอดภัย โดยกลุ่มเกษตรกรนาข้าวปลอดภัยตำบลบางโดนด อำเภอฟุทธาราม จังหวัดราชบุรี

๖.เป็นข้าวที่ปลูกเพื่อเป็นอาหารสำหรับชุมชน และจำหน่ายในพื้นที่จังหวัดราชบุรี รวมทั้งนอกพื้นที่จังหวัดราชบุรี

๗.เป็นข้าวที่เกิดจากมรดกทางธรรมชาติของตำบลบางโดนด อำเภอฟุทธาราม จังหวัดราชบุรี ใช้ทรัพยากรจากดินและน้ำตามธรรมชาติ

การแปรรูป และบรรจุภัณฑ์

๑) ผลผลิตข้าวเปลือกมาแปรรูปเป็นข้าวสาร โดยโรงสีในพื้นที่ที่อยู่ในตำบลบางโดนด อำเภอฟุทธาราม จังหวัดราชบุรี

๒) ผู้แปรรูปจะต้องร่วมอยู่ในกลุ่มเดียวกันกับเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิต ที่มาขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกโดยทำการผลิตและแปรรูปในพื้นที่ตำบลบางโดนด อำเภอฟุทธาราม จังหวัดราชบุรี

๓) การแปรรูปต้องมีการบริหารจัดการในเรื่อง ดังนี้

๓.๑) การรับซื้อข้าวเปลือก (ยกเว้นผู้ผลิต และผู้แปรรูปเป็นบุคคลกลุ่มเดียวกัน)

๑) ต้องมาจากเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิก และได้ปฏิบัติตามคู่มือวิธีการปลูกข้าวเหลืองประทิว ๑๒๓

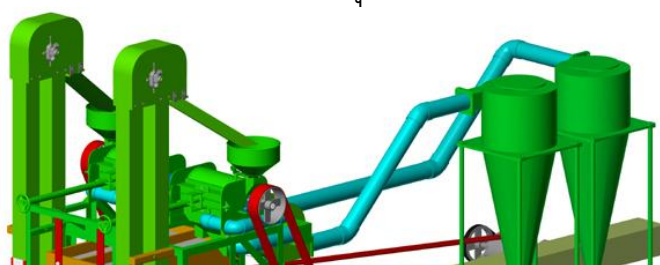
๒) มีการแยกการจัดเก็บข้าวเปลือก ข้าวเหลืองประทิว ๑๒๓ ออกจากพันธุ์ข้าวอื่นๆ

๓) มีการตรวจสอบคุณภาพของข้าวเปลือก ข้าวเหลืองประทิว ณ จุดรับซื้อข้าวเปลือก ได้แก่ วัดความชื้น สิ่งเจือปนต่างๆ เมล็ดข้าวปนอื่นๆ

การแปรรูปข้าว “กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวปลอดภัยตำบลบางโดนด”

โรงสีชุมชน

ข่าวเปลือกเหลืองประทิว

ແປຮູບໃສ່ຄູ່

แปรรูปเป็นเวชสำอางค์

แปรรูปเป็นเส้น

๓.๒) การสีข้าว

๑) ข้าวเปลือกในโรงสีที่อยู่ในพื้นที่ตำบลบางโดนด อำเภอฟุทธาราม จังหวัดราชบุรี และโรงสีที่ได้ขึ้นทะเบียนร่วมเป็นสมาชิกในการผลิตข้าวเหลืองประทิว ๑๒๓

๒) มีการบันทึกข้อมูลต่างๆ ในการสีข้าว ได้แก่ ที่มาของข้าวเปลือก ปริมาณข้าวเปลือก ปริมาณข้าวสาร ในกระบวนการแปรรูปข้าวเหลืองประทิว ๑๒๓

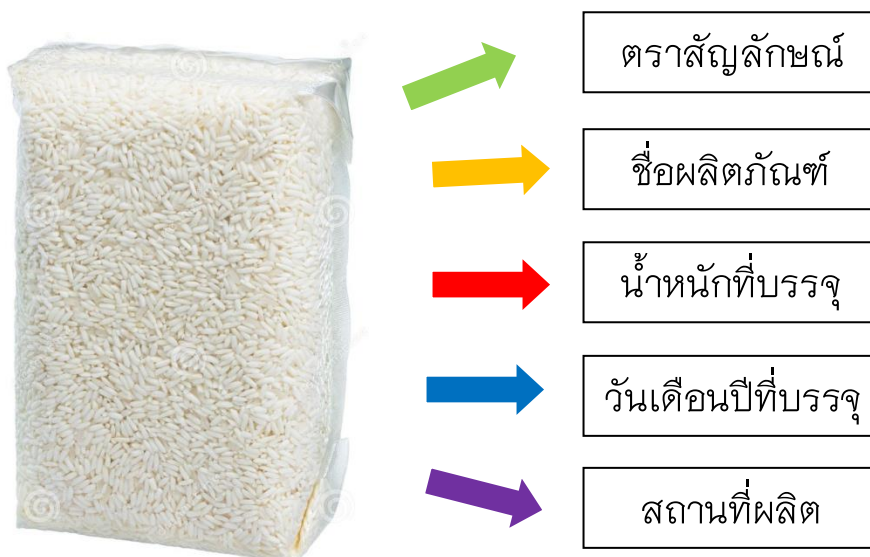
๓) ถ้ามีการสีข้าวชนิดอื่นๆ ที่ไม่ใช่ข้าวเหลืองประทิวจากแปลงสมาชิกผู้ผลิตข้างเหลืองประทิวต้องมีการล้างเครื่องสีข้าวให้สะอาดตามกรรมวิธีที่ถูกต้อง

การบรรจุหีบห่อ และการเคลื่อนย้าย

๑) การบรรจุหีบห่อ

- รายละเอียดบนฉลากให้ประกอบด้วยคำว่า “ข้าวเหลืองประทิว กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวปลอดสารพิษ”

- ให้ระบุ น้ำหนัก และวันที่บรรจุ

๒) การเคลื่อนย้าย กองเก็บ การรักษาสภาพ และการส่งมอบ

- มีการจัดทำระบบบัญชีในการป่งชี้ เคลื่อนย้าย กองเก็บ บรรจุหีบห่อรักษาสภาพ ตั้งแต่ขั้นตอน รับเข้าโรงสี วันที่สีข้าวเปลือก ข้าวสาร การส่งมอบสินค้า
- มีขั้นตอนในการควบคุม การกองเก็บ ควบคุมการเบิกจ่าย และดูแลรักษาผลิตภัณฑ์
- การจัดเก็บสินค้าที่เหมาะสม เพื่อรักษาคูณภาพสินค้า

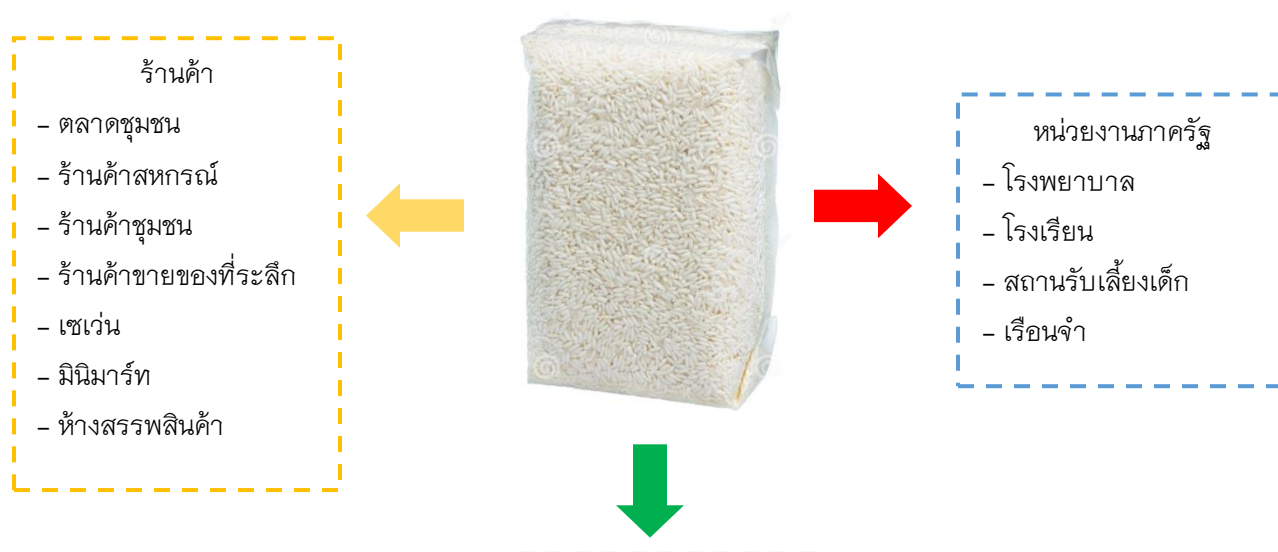
บทที่ ๔

แผนการตลาด

เกษตรกรมีการรวมกลุ่มโดยซื้อกลุ่ม ทำนาปลอดภัยจากสารพิษ จำนวน ๒๑ ราย โดยมีพื้นที่การเข้าร่วมกลุ่มจำนวน ๓๕ ไร่ ซึ่งจะใช้พันธุ์ข้าวเหลืองอ่อนในการเพาะปลูก โดยสมาชิกนำผลผลิตมาสีเป็นข้าวสารโดยให้สมาชิกในกลุ่มนำไปบริโภค และส่วนที่เหลือจากการบริโภคนำมาจำหน่าย ดังนี้

- ประชาชนในชุมชน - ในจังหวัด นอกพื้นที่จังหวัด
- โรงเรียนในเขตพื้นที่ - นอกพื้นที่
- โรงพยาบาล
- ร้านค้าชุมชน
- ตลาดชุมชน
- ร้านค้าสหกรณ์การเกษตร
- การเปิดขายออนไลน์ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

นอกจากขายเป็นข้าวสาร ผลผลิตสามารถนำมาแปรรูปเป็นน้ำนมข้าวเหลืองอ่อนเพื่อสุขภาพ และเวชสำอางค์เพื่อบำรุงผิวพรรณ

การกำหนดราคา

กลุ่มเกษตรกรทำนาข้าวปลอดสารพิษตำบลบางโตนดกำหนดราคาจำหน่ายสินค้าไว้ ดังนี้

ข้าวสารหอมปทุมบรรจุนขนาด ๕ กิโลกรัม ราคา ๑๙๐ บาท

ข้าวสารหอมปทุมบรรจุนขนาด ๑๕ กิโลกรัม ราคา ๕๕๐ บาท

ข้าวสารหอมปทุมบรรจุนขนาด ๕๐ กิโลกรัม ราคา ๑,๘๐๐ บาท

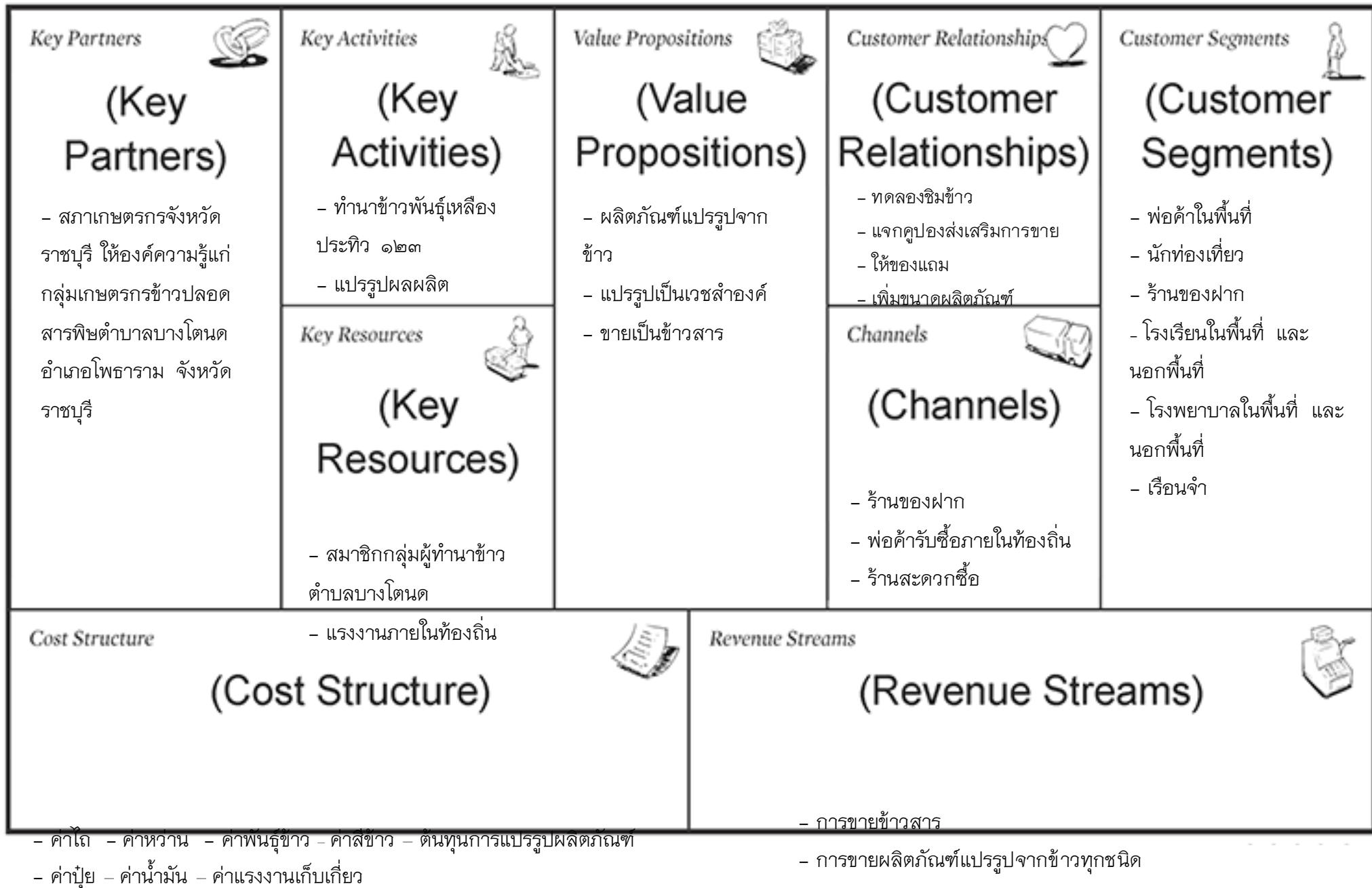
การโฆษณา และการส่งเสริมการขาย

กลุ่มเกษตรกรทำนาข้าวปลอดสารพิษบางโตนดนอกจากจะปลูกข้าวเหลืองประทิวไว้บริโภคภายในครัวเรือนแล้ว หากเหลือจากการบริโภคจึงนำมาจำหน่าย ซึ่งช่องทางการจำหน่ายได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น ส่วนในการโฆษณา และการประชาสัมพันธ์นอกจากการขายในชุมชนแล้ว สื่อที่สำคัญในยุคปัจจุบันอีกทางหนึ่งคือ สื่อ Social ซึ่งสามารถทำให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ได้แก่ Facebook และ Line โดยต้องสร้างเรื่องราวความเป็นมาของการจัดตั้งกลุ่ม ขั้นตอนการผลิตข้าว ขั้นตอนการแปรรูป และคุณประโยชน์ของผลิตภัณฑ์

จากการที่สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี ได้ดำเนินการลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลสภาพพื้นที่ทั่วไปและดำเนินการส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรชาวปาล์มน้ำมัน ตำบลบางโตนด อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี สามารถนำแนวความคิดและทฤษฎี Business Model Canvas มาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการกลุ่ม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป็นไปตามเป้าหมายที่กลุ่มกำหนดไว้

၈၁

၁၁

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรมการจัดตั้งกลุ่ม
ภายใต้โครงการแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลเป็นเกษตรกรรมอุตสาหกรรม
วันศุกร์ที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐
ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๒ ตำบลบางโดนด อำเภोधาราม จังหวัดราชบุรี

ภาพกิจกรรมการจัดตั้งกลุ่ม
ภายใต้โครงการแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลเป็นเกษตรกรรมอุตสาหกรรม
วันศุกร์ที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐
ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๒ ตำบลบางโตนด อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

ภาพกิจกรรมการจัดตั้งกลุ่ม
ภายใต้โครงการแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลเป็นเกษตรกรรมอุตสาหกรรม
วัตุ์กรที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐
ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๒ ตำบลบางโตนด อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

